

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Педагогічний факультет

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Б. Ступарика

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МОДЕЛЮВАННЯ ОСВІТНЬОЇ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ
ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦЯ**

Освітня програма «Освітні, педагогічні науки»

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
педагогіки та освітнього менеджменту
імені Богдана Ступарика
Протокол № 1 від “28” серпня 2020 р.

м. Івано-Франківськ – 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Ресурсне забезпечення
6. Контактна інформація
7. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Моделювання освітньої та професійної підготовки фахівця
Освітня програма	Освітні, педагогічні науки
Спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Статус дисципліни	Нормативна
Курс/семестр	1/2
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 12 год. Практичні заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://www.d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Навчальна дисципліна «Моделювання освітньої та професійної підготовки фахівця» є складовою освітньо-професійної програми підготовки фахівців за освітнім рівнем «магістр».

Мета і завдання курсу

Мета курсу: розкриття суті таких понять, як: «освітньо-професійна програма підготовки фахівця(ОПП)», «зміст навчання», «цілі освітньої підготовки», «зміст підготовки», «цикл підготовки фахівця», «структурно-логічна схема підготовки», «структура змісту навчання»; висвітлення принципів побудови моделі освітньої та професійної підготовки фахівця, а також використання цих знань як теоретичної основи загальної схеми формування змісту навчання, визначення цілі навчання, проведення діагностичних процедур для з'ясування рівня навчальних досягнень студентів у вищому навчальному закладі.

Завдання:

- виконання функціональних обов'язків викладача закладу вищої освіти;
- побудови навчального процесу з урахуванням специфіки освітньої та професійної підготовки майбутніх фахівців;
- моделювання в освітньому процесі закладу вищої освіти;
- побудови моделі освітньої та практичної підготовки фахівця;
- визначення цілей освітньої та професійної підготовки майбутнього фахівця;
- формування основ педагогічного мислення, здатності осмислювати і аналізувати педагогічну дійсність;
- готовності до педагогічної праці на гностичному, комунікативному, операційному рівнях;

Компетентності

Інтегральна компетентність - здатність розв'язувати складні завдання та проблеми в галузі освітніх, педагогічних наук, професійній діяльності, у процесі навчання, на основі поєднання спеціально предметних знань та вмінь з набутим досвідом дослідницької/інноваційної діяльності в системі вищої освіти, що передбачає застосування відповідних освітніх, педагогічних інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):**ЗК 1.** Здатність до здобуття і застосування знань у практичних ситуаціях.**ЗК 5.** Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.**ЗК 7.** Здатність до міжособистісної взаємодії, до вибору стратегії спілкування, здатність працювати в команді.**ЗК 8.** Здатність діяти соціально відповідально і свідомо, генерувати нові ідеї (Soft skill).**Спеціальні (фахові) компетентності (СК):****СК 4.** Обізнаність з різними рівнями суб'єкт-суб'єктної взаємодії учасників освітнього процесу.**СК 5.** Розуміння цілей і особливостей освітніх систем.**СК 7.** Здатність керувати освітніми практико орієнтованими проектами.**СК 9.** Здатність до проектування змісту освіти і змісту навчання за рівнями Національної рамки кваліфікацій, проектування освітніх програм та індивідуальних освітніх траєкторій.**СК 11.** Здатність визначати стан і потенціал системи освіти ЗВО, оцінювати його у сфері вищої освіти з використанням сучасних методів науки, інформаційних та інноваційних технологій.**Програмні результати****ПРН 4.** Розробляти програми педагогічних інтервенцій.**ПРН 5.** Знати традиційні та інноваційні технології організації та провадження освітньої діяльності у закладі вищої освіти .**ПРН 7.** Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати за потреби рішення про звернення за фаховою допомогою про підвищення кваліфікації.**ПРН 12.** Володіти технологіями що потребують застосування нових підходів та прогнозування, презентувати, обговорювати та захищати власні погляди в усній та письмовій формах перед фаховою та нефаховою аудиторією.**3. Організація навчання курсу**

Обсяг курсу 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12 год.
практичні	18 год.
самостійна робота	60 год.

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний /вибірковий
II	Освітні/педагогічні науки	I	Нормативний

Тематика курсу

Тема	Кількість год.		
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Тема 1. Загальна схема формування змісту навчання Поняття змісту навчання та його структури. Нормативна та вибіркова частина змісту навчання. Зв'язок понять «зміст освіти» та «зміст навчання». Принципи та критерії відбору змісту освіти. Зв'язок між змістом навчального матеріалу та майбутньою діяльністю фахівця.	2		4

<p>Тема 2. Цілі освітньої та професійної підготовки Стратегічні завдання вищої освіти в Україні. Завдання реформування змісту вищої освіти. Пріоритетні напрями та шляхи реформування вищої освіти. Цілі освітньої та професійної підготовки. Формування цілей підготовки за циклами. Формування комплексних циклових завдань.</p>	2		4
<p>Тема 3. Дидактичні моделі місту навчання Формування змісту підготовки за циклами та навчальними дисциплінами. Освітньо-професійна програма підготовки фахівця. Завдання реформування змісту вищої освіти. Людиноцентризм як філософська основа підготовки майбутніх фахівців. Дидактична модель освітньої та професійної підготовки за напрямом або спеціальністю, за спеціалізацією спеціальності.</p>	2		4
<p>Тема 4. Теорії формування змісту освіти Програма навчальної дисципліни як основна форма фіксації змісту навчання. Дидактичні вимоги до програми дисципліни. Структура та зміст навчальної програми дисципліни. Структура та зміст робочої програми навчальної дисципліни. Компетентнісний підхід до розробки програми дисципліни.</p>	2		4
<p>Тема 5. Напрями та принципи структурування змісту освіти Зміст навчання. Принципи відбору та структурування змісту навчання. Стратегія розвитку вищої освіти.</p>	2		4
<p>Тема 6. Структурно-логічна схема обробки змісту навчання Інформаційна база освітньої та професійної підготовки. Упорядкування сукупності нормативних і варіативних навчальних дисциплін. Упорядкування структурно-логічних зв'язків розділів навчальних дисциплін. Інформаційна база освітньої та професійної підготовки майбутніх фахівців. Зміст та структура навчального плану підготовки фахівців за напрямом або спеціальністю. Інваріантна та варіативна складові навчального плану. Оптимізація інформаційної бази освітньої та професійної підготовки.</p>	2		4
<p>Тема 1. Основи дидактики вищої школи. 1. Загальне поняття про дидактику. 2. Структура педагогічного процесу. 3. Закони та закономірності навчання у вищій школі. 4. Цілі професійної освіти. 5. Принципи навчання як основний орієнтир у викладацькій діяльності.</p>		2	4
<p>Тема 2. Основи формування педагогічної системи ЗВО: стандарти, характеристики, категорії, прогнозування, моделі. 1. Структура процесу навчання, його об'єктивний і суб'єктивний сенс.</p>		2	4

2. Процес оволодіння новими знаннями у вищій школі. 3. Принципи організації навчального процесу у вищій школі.			
Тема 3. Дидактичні технології у вищій школі. 1. Сутність технології навчання. 2. Структура педагогічної технології. 3. Види педагогічних технологій. 4. Технологія дистанційного навчання. 5. Технологія модульного навчання.		2	4
Тема 4. Закони, закономірності, методи, засоби та принципи навчання. 1. Закони навчання. 2. Закономірності навчання. 3. Система принципів навчання.		2	4
Тема 5. Види і стилі навчання. 1. Догматичне навчання. 2. Пояснювально-ілюстративне навчання. 3. Проблемне навчання. 4. Програмоване навчання. 5. Репродуктивний стиль навчання. 6. Творчий стиль навчання. 7. Емоційно-ціннісний стиль навчання.		2	4
Тема 6. Форми організації навчально-виховного процесу в сучасній вищій школі. 1. Етапи становлення та розвитку лекційної форми організації навчальних занять. 2. Лекція: мета, функції, види. 3. Семінарські заняття як форма взаємодії та спілкування учасників педагогічного процесу. 4. Практичні заняття як необхідна складова у підготовці конкурентоспроможного фахівця. 5. Лабораторне заняття як ефективний спосіб формування практичних умінь і навичок. 6. Самостійна робота – необхідна форма організації навчального процесу у вищому навчальному закладі.		2	4
Тема 7. Програма підготовки фахівця та навчальні плани. 1. Державний стандарт освіти. 2. Освітньо-кваліфікаційна характеристика. 3. Освітньо-професійна програма. 4. Навчальний план 5. Робочий навчальний план.		2	4
Тема 8. Формування змісту підготовки за циклами та навчальними дисциплінами. 1. Формування циклів освітньої та професійної підготовки. 2. Розподіл змісту підготовки за нормативною та варіативною частиною. 3. Формування змісту підготовки за циклами. 4. Формування змісту циклів підготовки за спеціалізацією спеціальності. 5. Розподіл змісту циклів підготовки за навчальними дисциплінами.		2	4

Тема 9. Зміст навчальної дисципліни та структурування матеріалу.		2	4
ЗАГАЛОМ	12	18	60

4. Система оцінювання курсу

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекції	0
Практичні заняття	30
Індивідуальне чи творче завдання	10
Самостійна робота	10
Екзамен	50
	100

5. Ресурсне забезпечення

БАЗОВА

- Біла книга національної освіти України /Алексєєнко Т. Ф., Анішенко В.М., Балл Г.О. та ін.; за заг. ред. акад. В. Г. Кременя; НАПН України. Київ : Інформ. Системи, 2010. 342 с.
- Гнезділова К. М. Моделі та моделювання у професійній діяльності викладача вищої школи : *навч. посібник* / К. М. Гнезділова, С. О. Касярум. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю.А., 2011. 124 с.
- Гончаров С. М. Методи та технології навчання в кредитно-трансферній системі організації навчального процесу : *навч.-метод. посібник*. Рівне : НУГП, 2018. 451 с.
- Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : *навч. посіб. для студентів вищих навч. закладів*. Київ : Академвидав, 2014. 334 с.
- Драч І. І. Педагогіка вищої школи. Київ. : Вид. ДВНЗ “Ун-т менеджменту освіти”, 2013. Ч. 2. 71 с.
- Дубасенюк О. А. Концептуальні підходи до професійно-педагогічної підготовки сучасного педагога. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2011. 114 с.
- Ігнатюк О. Моделювання викладання педагогічних дисциплін у процесі підготовки майбутніх докторів філософії в умовах технічного університету. *Електронне наукове фахове видання «Адаптивне управління: теорія і практика»*. Серія «Педагогіка». Випуск 6 (11), 2019. С.3-21.
- Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи: *монографія* / за ред. П.Ю. Сауха. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2011. – 444 с.
- Кремень В. Синергетична модель розвитку освіти як відповідь на виклики сьогодення. *Рідна школа*. № 6 (червень). 2010. С. 4–6.
- Зязюн І. А. Філософія педагогічного світогляду. Професійна освіта: педагогіка і психологія. Вип.4. 2014. С. 209-221.
- Гнезділова К. М. Моделі та моделювання у професійній діяльності викладача вищої школи : *навч. посібник* / К. М. Гнезділова, С. О. Касярум. Черкаси : Видавець Чабаненко Ю.А., 2011. 124 с.
- Гонтаровська Н. Б. Освітнє середовище як фактор розвитку особистості: *монографія*. НАПН України, Ін-т пробл. виховання. Дніпропетровськ : Дніпро – VAL, 2010. 622 с.
- Гончаров С. М. Методи та технології навчання в кредитно-трансферній системі організації навчального процесу : *навч.-метод. посібник*. Рівне : НУГП, 2018. 451 с.
- Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : *навч. посіб. для студентів вищих навч. закладів*. Київ : Академвидав, 2014. 334 с.
- Драч І. І. Педагогіка вищої школи. Київ. : Вид. ДВНЗ “Ун-т менеджменту освіти”, 2013. Ч. 2. 71 с.
- Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи: *монографія* / за ред. П.Ю. Сауха. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2011. – 444 с.

17. Кремень В. Синергетична модель розвитку освіти як відповідь на виклики сьогодення. *Рідна школа*. № 6 (червень). 2010. С. 4–6.
18. Кобрій О. Моделювання професійної підготовки педагога у вищих навчальних закладах України. *Людинознавчі студії*. Серія «Педагогіка». Випуск 3/35. 2016. С.145-153.
http://dspu.edu.ua/pedagogics/wp_content/uploads/2016/06/2016_3_19.pdf
19. Кузько М. С. Вплив методів ситуативного моделювання на якість професійної підготовки майбутніх геологів. Підготовка конкурентоздатних фахівців: виклики сучасності. *Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф.* (Кривий Ріг, 25 – 26 квітня 2018 р.). Кривий Ріг : КПГТЛ, 2018. С. 310 – 313.

ОДАТКОВА

1. Максименко Н., Салига Н. Моделювання педагогічних ситуацій у процесі професійної підготовки майбутніх викладачів закладів вищої освіти. Серія 5. *Педагогічні науки: реалії та перспективи. Збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац.пед.ун-т імені М.Драгоманова*. Випуск 79. Т.1. Київ:Видавничий дім «Гельветика», 2021. С. 183-187.
- 2.Мещанінов О.П. Сучасні моделі розвитку університетської освіти в Україні: *монографія*. Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили. 2015. 460 с.
- 3.Моделювання виховної діяльності в системі професійної підготовки студентів:Теорія, практика, програма/За заг.ред. А.Й.Капської; Упоряд. Н.І.Косарева. Київ: ІЗМН. 1998. 192 с.
- 4.Проблеми гуманізації навчання та виховання у вищому закладі освіти : кол. *монограф. дослідж.* / П. В. Мельник [та ін.]; наук. ред. Н. В. Ківенко, Ю. П. Чорноморець; Держ. податкова адмін. України, Нац. ун-т держ. податкової служби України. Ірпінь : [б. в.], 2010. 255 с.
- 5.Програма навчальної дисципліни. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2018. 30 с.
- 6.Моделювання освітньої та професійної підготовки фахівця : *навчально-методичний посібник до курсу* / авт.-упоряд. Н.Салига. Івано Франківськ, 2016. 115 с.
- 7.Омельяненко С. В. Моделювання професійних ситуацій у процесі підготовки фахівців із соціальної роботи. *Науковий вісник Льотної академії*. Серія : Педагогічні науки. 2018. Вип. 3. С. 122-127.
- 8.Семенова А. Парадигмальне моделювання у професійній підготовці майбутніх учителів : *монографія*. Одеса : Юридична література, 2019. 504 с.
- 9.Ягупов В. В. Моделювання педагогічного процесу як педагогічна проблема. *Неперервна педагогічна освіта: теорія і практика*: науково-методичний журнал. Київ: МДГУ, 2003. Вип.1. С. 28-37.

Інформаційні ресурси

- 1.pidruchniki.ws/pedagogika
- 2.readbookz.com/books
- 3.pedagogika.ucoz.ua
- 4.ukrkniga.org.ua
- 5.www.refine.org.ua
- 6.Studentam.net.ua

- 18
1. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014р. URL: zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-
 2. Про освіту: Закон України від 5.09.2017р. Київ: АЛЕПТА, 2018. 120с.
 3. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>.
 4. Про утворення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти : постанова КМУ від 15 квітня 2015 р. №244. *Урядовий кур'єр*. 2015. №108. 18 червня.
 5. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти. URL: постанова Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2015 р. №266. URL: <http://vznz.org.ua/zakonodavstvo/101-perelik-galuzej-znan-i-spetsialnostej>.
 6. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 26 грудня 2015 р. №848-

VIII. URL: <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/112-zakon-ukrayiny-pro-naukovu-i-naukovo-tehnichnu-dijalnist>.

7. Про професійну (професійно-технічну) освіту: Закон України: редакція від 01.01.2019 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98-%D0%B2%D1%80>.

8. Наказ МОН України від 29.07.2005 р. № 454 «Про заходи МОН України по реалізації Указу Президента України «Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні». Електронний ресурс: URL: <http://uazakon.com/document/fpart41/idx41955.htm>

6. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика м.Івано-Франківськ, вул.Бандери, 1, ауд.510. тел. (0342)570011. kstuparyka@pnu.edu.ua
Викладач (і)	Салига Наталія Миколаївна - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та освітнього менеджменту
Контактна інформація викладача	nataliia.salyha@pnu.edu.ua

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Будь-які форми порушення академічної доброчесності не толеруються
Пропуски занять (відпрацювання)	Відпрацьовуються шляхом додаткового тестування на платформі d-learn
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття упродовж двох тижнів із дня пропуску заняття
Невідповідна поведінка під час заняття	Будь-які форми невідповідної поведінки під час заняття не прийнятні
Додаткові бали	Нараховуються під час роботи на лекційному заняття
Неформальна освіта	Можливість зарахування. Рекомендовані платформи: PROMETHEUS, ДНУ «УкрІНТЕІ», EDERA

Викладач:

Салига Н.М.